

KEMENES VIDÉK

KÖZERDEKÜ FÜGGETLEN ÚJSÁG.

„(KISCZELL és VIDÉKE)“

Megjelenik minden vasárnap.

„(KISCZELL és VIDÉKE)“

Előfizetési ár:

Egy évre 8 kor. Negyedévre 2 kor. —
Fél évre 4 „ Egyes szám ára — 20
sz. részével. Ártekintet: ködd

Felolvas szerkesztő:

Huss Gyula

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ceclldömök, D 6 m 5 l k i-utca, Gombóc-ház — Ide inté-
sendők a lap szellemi és anyagi részét illető mindennemű
kérdemények.

Az orvosi kongresszus.

A művelt világ tudományos körei érdeklődéssel tekintenek most Magyarországra, amelynek székesfővárosában a nemzetközi orvostudományi kongresszus gyűlékezett össze, hogy előbb vigye a tudományt és megismerje, mit produkált ez az ország ezen a téren.

Bpest színhelye egy ilyen nagy stílusú egész világ figyelmét felkeltő gyűlékezésre, mint amilyen ez az orvosi kongresszus. Már azért is nagy jelentőségű eseménynek ismerjük el az öt világrész orvosainak székesfővárosunkban való összejövetelét. A csupán politikai és érdekes szempontokat vitt bele az orvostudományi előzményeibe, románok, szlávok, hibernál alldeutschok dühösen állnak a Magyarországon tartandó kongresszus ellen, arra biztatván egyes nemzetek orvosait, hogy tüntessenek az általános nemzetiségeket elnyomó magyar fajta ellen, hogy távol tartassák magukat a kongresszustól. A hazug és igazságtalan agitációnak nem volt komoly eredménye. A néhány román és szláv orvoson kívül, akik abszolút jelentéktelen szerepet játszottak az orvosi tudományban és játszottak volna a kongresszuson is. Európából,

Amerikából, Afrikából, Ázsiából és Ausztráliából előttr mindenki — akiknek szán-

dékában volt. Francia, angol, német, olasz, orosz és osztrák nem tudtak lebeszélni a Bpestre jövetelről az izgatott, megállapíthatjuk tehát, hogy a kongresszus sikertült és az izgatott vallottak kudarcot.

Több mint 3000 összemerkedik meg ezen kongresszus révén hazánkban. Akik jöttek, azok többnyire jeleségei hazájukbeli orvosi karnak, hírneves orvosok, egyetemi professzorok, akik szerepet játszanak nemcsak a tudományban, de a társadalmi és politikai életben is. Ezek a kapacitások tehát szemtől-szembe látni fogják annak a sokat gyalázott, mellőzött, lenézett Magyarországnak intézményeit és szent meggyőződésünk, hogy egy napon belül meg fog változni a rólunk való kedvezőtlen vélemény, ha ugyan ilyen gyökeret vert volna bennük a már évek óta folyó külföldi rágalmozások folytán. Megfogják győződni róla, hogy egy kis-küzdő, de törekvő nép él itt, amely fogékony a kultúra és az emberi nem haladás iránt, amely erejét túlhaladó áldozatokkal emeli magát a gazdag nyugati kultúra fölé és amelyet csak szerencsétlen közjogi viszonyai tartanak vissza

attól, hogy rohamosabb tempóban fejlődjen kulturális és orvosi téren. Megfogják győződni róla az idegen orvosok, hogy az orvosi tudomány nálunk semmivel sem áll alacsonyabb szinten, mint akárhol a külföldön, orvosi egyetemünk mi kívánni valót sem hagynak hátra, és orvosi kárunk szaktudás és tisztesség dolgában valóban a kor magaslatán áll. Megfogják tekinteni fővárosi és a vidéki kórházakat, természetesen a kiválóbbakat, amelyek szintén elsőrangúak a maguk nemében. A tudományos előadások, melyeket a magyar kollegák fognak tartani, pedig arról fogják meggyőzni a tudós kongresszust, hogy Semmelweis Ignác honfi társai teljesen méltók nagy elődeikhez.

Bizonyos és nem is akarjuk elrejtetni előlük, hogy szegénység és nyomorúság is van ebben az országban, hogy közegészségi állapotaink számos vidéken nem kielégítő, de minden téren az utolsó faluban is találkozni fognak azszal a törekvéssel, hogy ezeken az állapotokon segítve legyen.

Nemcsak tudományos eredmény az, amit a magyar közvélemény — a nemzetközi orvosi kongresszustól vár. Hanem elvárjuk azt az eredményt is, hogy a külföldi tudósai közvetlen tapasztalásaik ré-

TARCA.

Megítört szlv.

Írta: NEMERKÉRI KISS JÓZSEF.

Valahonnan messziről került ide egy faluból a nagy városba, a kis utcába. Nem volt senkije, semmije, csak egy kicsi hivatala. Csön-

hosszú éves fia, olyan esőndesen, hogy szinte szomorúan. Sokszor láttam ablakában ülni, amint elhallgatta olykor órákig a kert fáinak susogását. Észrevettem, hogy a szeme elkalandozik fönn a magasban, a szellő hajította ezüstös bárány felhők játékán, a gondolatai is messzi járnak, eltévednek valahová, a hová ez a fia epedve vágyakozhatik.

Egyszer aztán, a szomszédosság révén megismerkedtem vele. Sohár Ferenc hivatalnok volt. De nem leszek már sokáig-tette után jelentős közmozdulattal. Nincs kedvem már ehhez, valami más lesznek . . .

Kíváncsi voltam mire készült, érdekelte a korán szomorúkodásra szánt ember. A szobájában aztán láttam is, hogy "bizonyos" olyasmivel foglalkozik, a mi nem a könyvelés és a számfeljós-

tudományának gyarapítására szolgál. Kötetmennyek, regények, de főleg szindarabok kötetének tulajdonosa volt. A nagyvárosban él, de a könyvtömeg volt az ő társasága. A lakásán és a hivatalán kívül csak egy helyre járt a színház volt. Főleg egyik operaszínháznak volt feltűnően gyakori látogatója. Az arra való pénzt pedig a színházról spórolta el a szegény fia. Gyakran voltunk együtt, iparkodtam a bensőséjébe látni. Nem bírtam, pedig egész lénye,

lami vágy, a mely nagyon boldoggá, vagy nagyon boldogtalanná tudná tenni. Egyszer együtt voltunk a színházban, ha jól tudom „Lillit” adták.

Sohár Ferenc az egész előadás alatt álmodozva ült a helyén. A mikor a függöny utoljára lehullott, észrevettem, miképen fojt el egy fájdalmas sóhaját.

Kivételesen nagyot sétáltunk előadás után. Egy kerülővel megint oda jutottunk a színházhoz, a melynek kapui zárva, ablakai sötétek voltak. A buszongó ifju megállt.

Nézte az épületet szót. Feketén, némán maradt előtünk, pedig mi szép, színes volt. Most pedig hangtalan és sötét, olyan mint egy hatalmas koporsó. Valóban tömörredés édes álom, boldogságról szót álom temetője, Most siri csön-

desség, gyászos kietlen feketeség henol ott belül. Ragyogó lángok kialudtak, a dalok elhangzottak,

tongó szinpadon, páholyok mélyében, a kulisszák festett lombjai között sok keserves fájdalom szülte sóhaj bujdosik, fönn a magasan a csillár kialudt lámpái között összelelkezik egy-egy titkon ejtett könnyecszepp tűnő párjával. Olykor, ha innen távozom, bármily vidáman daloltak, kacagtak is, én úgy éresem, mintha temetés lett volna. A ravatal nem tart sokáig, ott volt valakinek a szivében.

Sohár elhallgatott, én pedig mindegyre jobban megilletődve néztem őt amíg beszélt. Szemében mérhetetlen fájdalom kifejezését látszott. Halkan szólítottam meg, hogy jöjjön haza.

Megyek . . ! megyek, suttogta csöndesen integetve fejét a sötét épület felé. Amikor haza érve a platánok alatt a kezemet megszorítva bágyadt mosollyal mondá:

Bolondokat beszéltem, de ne haragudj érte szólt. Ezzel elváltunk.

Három hétig nem láttam. Egyszer aztán, mikor hazajöttem az egész háznép sirt, a szobaasszony pedig elmondta, hogy siessék a Rókusba, Sohár Ferenc megítötte magát. Amikor oda értem még élt, az orvos mondta, hogy velem akar

vén megcáfolva fogják itt látni az ellenünk ellenségeink által emelt vádakát és hazug rágalmakat és visszatérve hazájukba terjeszteni fogják azt az igazságot, hogy bár szegény, elhagyott külső és belső ellenségek által fenyegetett nemzet ez a magyar, de becsülettel megállja a helyét minden téren és törekszik a jobbra.

Az öregek és a fiatalok.

Alig van ma érdekesebb téma, mint a különbség a régi ivású és a modern lelkű magyarok között. Örvény, áthidalhatatlan és mind jobban szélesbedő választja el a két tábort: tulnan az öregek többsége sajnos a jó öreg táblabírók elkeseredésével szidja a koros fiatalokat, eminnen a kisebbség, a fiatalok dulakodnak elszántan az igazság és a guny fegyvereivel. Ma még kisebbség, de a holnap az övek. A tudomány, irodalom, újságírás, a művészet, a politikai és szociális élet minden terén folyik ma a harc s elismert vezérek jelszavait hangoztatják mind a két táborban a vezetettek.

Az öregek leghevesebben az új külföld magyarjait szidják. Nap nap után, szóban és írásban zengik a kesergő-panaszt az idegent járt hazánkfiairól, akik hazatérve sok mindent rossznak, alkalmatlannak, csunyanak találnak és ebből nem is csinálnak titkot. Hanem kiállnak a fórumra és beharsogják a fülekbe, hogy irtóztató haszagságokkal van megfertőzve közéletünk minden intéstitúciója, a törvénykönyv, az iskola, a politika, tudomány, irodalom, hogy a népek versenyében folyton vereséget szenvedünk, hogy szegényedünk, pusztulunk uraink bünei folytán és a külföldön nem tisztelnek bennünket úgy, mint annak előtte. Hogy pénz, rang és tehetség telenség uralkodnak nálunk. Hogy változunk meg, mert gyalázatos viszonyok között élünk, elvagyunk maradvány száz esztendővel az em-

beri méltóságról a közéleti tehehetségről való felfogás tekintetében. Ezt hirdetik a modernnek s ebben látják a hazáulást, a haza kipellengérezését az öregek.

Igaz a haza, aki igazat mond. És ha sokszor tuloznak is, ami megbocsátható gyöngéje a fiatalságnak, a modernnek mondják, az igazságot. Tény, hogy szomorú a magyar népek jelene. Tíz esztendő alatt másfél millió ember vándorolt ki, tisztára azért, mert itt megélni nem tudott. A kereset silány, a munkás osztály szükséglete minimális s aki nem éhes, az földéhes. Ipar és kereskedelem alig játszanak szerepet a milliók életében s a termőföld nagyobbik fele holtkő — kötött és nagybirtok. A magyar intelligenciának nagyobbik fele tisztviselő; tehát szegény és nem önálló, a vezető középosztály, a dzsentry elpusztul; jó élete csak mágnásnak, papnak, gazdag embernek van. Az iskola kevés, egyetem mindössze csak 2 van a 18 és félmillió lakost számláló országban s az egyetemi ifjuság nagyobbik fele a jogi pályára ösztönlik, mert hivatalból meg perből lehet a legjobban megélni Magyarországon. Ahová szemünk fordul a kultúra és közigazgatás, a kereslet és kínálat terén, mindenütt gonosz tökéletlenségeket látunk.

Vajjon ki tesz nagyobb szolgálatot a beteg hazának: az, aki lehazudja a betegséget, vagy aki világgá kiáltja és orvoslást sürget?

A harc, amelyet öregek és fiatalok vívnak, nem új. Minden reformáció bűn, sőt hazáulást volt egy ideig. A régít mindig leveri az új. Így lesz most is.

Nézzünk széjjel a világban és lássuk meg, miért boldogulnak a külső népek jobban. Lássuk meg, hogy odakünn az idők változásával a közéletből elpusztult minden régi, ami káros és nagyra nőt minden új, ami üdvös. Lássuk meg, hogy odakünn a vezető osztályok minden igyekezetüket arra fordítják, hogy érdekeiket a nép érdekeivel egyeztessék össze és

nem úgy szeretik hazájukat, mint őseik, a rabló lovagok, de mint munkás tagjai a nemzetnek. Odakünn mindent a népet, a nemzet összeségért történik és semmi az összesség ellenére — hol vagyunk még mi ettől a világnézeteltől?

Pedig ez a világnézet az igaz hazaszeretet. Ez a modern magyarok hazaszeretete.

UJDONSÁGOK.

— **Elnök változás.** Mint értesülünk Bárdosy Imre, a cellódömölki választókerület függetlenségi és 48-as pártjának elnöke az állásáról lemondani készül. Ha Bárdosy Imre előki állásáról lemond, ez esetben valószínű, hogy a párt elnöke dr. Porkolab Mihály alelnök lesz.

— **Ésköv.** Bakonyi József székesfővárosi m. kir. államrendőrségi fogalmazó tegnap d. u. 5 órakor esküdtött örök hűséget Kopfonsteiner Camilla urhölgynek a szombathelyi székesegyházban.

— **Tűzoltó mulatsága.** A cellódömölki önk. tűzoltó egyesület Szent István napi mulatsága, mely a „Griff” szálloda kertjében folyt le, ugy anyáig, mint erkölcsileg igen szépen sikerült. A tűzoltó egyesületnek mintegy 400 korona tiszta haszna maradt a mulatságból.

— **Gabona árak.** Legutóbbi hetipiacunkon a gabona árak a következők voltak: 13 20, buza rozs 9, árpa 7, zab 7 korona 50 kilogrammonként.

— **Dr. Góán Lajos és Loránth Gyula ünnepe.** Nem is annyira a két férfiú, mint inkább Cellódömölki város ünnepe volt a múlt vasárnap. Középkorban 25. életkorában közműveltségre, és hála az Égnek! — jó egészségben azt megérni, nem kis dolog. Meg is látszott az egész városban, hogy annak minden lakója együtt ünnepelt az ünnepeltekkel. Már kora reggel mozsárdurrogás jelezte, hogy ritka ünnep van a városnak. 9 óra tájban a városháza tanteremében gyülekeztek a képviselőtestületi tagok, küldöttségek és a tisztviselők jó része, köztük dr. Maróthy László volt országgy. képviselő, Mezdiharszky dr. várm. főorvos, dr. Markovics vasvári járásorvos, a járás jegyző kara majdnem teljes számban, több vidéki jegyző stb. stb. Pont fél 10 órakor mozsárdurrogás, harangszó között vonultak az ünnepeltek nagy sokaságtól kísérve az apátsági plébániatemplomba. Ünnepi misére. A mise végén a miséző Gácsér K. József plébános magasszárnyalású beszédet mondott, melybe gyönyörűen, szép hasonlatokkal szölte bele az ünnep jelentőségét és a két ünnepelt által betöltött állások fontosságát, a község és annak lakosaira nézve. Majd a mise után a városháza tanácstermébe vonult az ünnepelő közönség, hol Szalay János városbíró megnyitotta a diszgyűlést, utána Takách Márton főszoigabíró szavára küldöttségként az ünnepeltekért, melynek tagjai voltak Göttmann Bódog vezetés alatt Kelemen Tivadar, Weisz Kálmán, dr. Király János és dr. Markovics. Az ünnepeltek belépéskor dörgő éljenzés hangzott fel, mely alkart csillapulni. Végre dukai Takách Márton főszoigabíró nagy nehezen szóhoz jutván, járása nevében üdvözli a két ünnepelt. Dr. Porkolab Mihály igazán remek beszédben üdvözölte őket a város és a képviselőtestület nevében. Mindkét beszédet lelkes éljenzés kísérte. Ezután dr. Mezdiharszky várm. főorvos a vármegyei orvosok nevében, majd dr. Góán, majd Sokoray Elek, a vármegyei jegyzőgyűlet érdemes alelnök, a járás jegyzőjének nevében üdvözölte Loránthot mint ritka jellemű, példás és munkás életű kartársát, átnyújtotta a jegyzőik ajándékát egy dupla ezüst tintatartót egy ezüst tölzszárral, benne ezüst tollal. Ezután Takách főszoigabíró felolvasta dr. Radó Gyula vmegyei főjegyző leveét, melyben súlyos elfoglaltságával menti a távolmaradást, egyben úgy a maga, valamint jelenleg mint az alispánt helyettesítő tisztviselő — a vármegye nevében üdvözli a jubilansokat. Majd indítványozza a főszoigabíró, hogy az elhangzott ünnepi beszédek a diszgyűlés jegyzőkönyvébe felvétesse, végül a gyűlést bezárta. A diszgyűlés után a két ünnepelt meghatva, könnyek között köszöntö meg a nem várt, nem remélt kitüntetésüket. — Délután 1/2 órakor a Szarvas-vendéglőben 110 teretű banket volt, melyre az ebédutáni vonattal a vidékről is számosan rándultak be. A harmadik fogásnál dukai Takách Márton főszoigabíró szólalt fel először. Ujbol szép beszéddel adózott

még utóljára beszélni szerettem, mert nem sok idő van már. Amint odaléptem az ágyhoz, Sohár Feri odavont magához és könyörgő hangon elmondta a maga tragédiáját.

Senki sem tudta, hogy miért üttem meg magamat. Neked elmondom. A szívem szakad meg. Szerettem egy leányt, színésznőt, te sejtéd, hogy kit? Két éve már minden gondolatom az övé volt. A legnagyobb népszerűség és lemondások árán mentem a színházba, hogy beszélhessek veled. Erre legjobb módnak gondoltam, hogy virágot nyújtsak fel neki úgy, mint mások is teszik. Egy fél évi nyomorgás után összehoztam az árat. A szép bokréttára rákasztottam a névjegyet és úgy adták föl neki a zenekarból. Fölvénem után meg siettem fel a szinpadra, hogy bemutatkozzam neki. Öltözője előtt, amelybe épp akkor hordták be a virágot, közöttük az én bokréttám is, sok ember állott. Én meg megálltam távolabb. Nem tudtam közelebb jutni hozzá. A körülállók üdvözölték, bókoltak neki és egy szál virágot kérék.

— Mindjárt, mindjárt — mondta ő. De meg kell néznem, hogy melyikből adhatok.

Sorra vette a bokréttát. Az is, ez is becses volt neki, az egyiket egy herceg adta, a másikat egy gróf, a harmadikat egy bankár. Mind is

szerte őket, hát megakartá becsülni a virágukat. Végre az én bokréttám került a kezébe. Elolvasta a névjegyet: Sohár Ferenc.

Nem is ismerem, szólt. Ebből adok. Sakkor ott a szemem láttára, vadállatok módjára szaggatták szét az én édes bokréttám idegeket. Neki magának egy szál sem jutott belőle, mert ami megmaradt azt a földre dobták, a szemét közze. Ez a jelenet sokat, mindent megmagyarázott nekem.

Megtudtam ebből, megértettem, hogy ami rám várhat, az csak boldogtalanság. Fölismertem az én neveléséges örült voltomat, de nem éreztem magamat elég erősnek, hogy a lemondás kinjárt egy egész életen keresztül hordozzam. Ezért tettem, amit tettem. Lehet, hogy bolond voltam s ezzel már nem törődöm. Így, lásd most szépen meghalok, az ő nevével az ajkamon... hallom az ő dalát: Óh mily bohó valék...

A szegény fiu hátrahagyott a kórházi ágyon — meghalt.

a két derék, hivatalát buzgón teljesítő tisztviselő iránt. Majd dr. Mezdiharszky, azután dr. Markovics, Sokoray Elek, dr. Porkoláb Mihály, Wagner Lőrinc apát, Gácsér K. József plébános, Tulok Benő, dr. Maróthy László stb. szólahtak fel. A magunk részéről is a legösszintebben kívánjuk a két derék jubileumának: ad multos annos! Ugy haljunk, hogy esti 7 óráig tartott az ünnepi tüntetés, melynek hevéét csak fokozta Sárközi Géza senekarának tüzes játéka. Azt is mondják, hogy néhányan a Szarvasból ünnepi vendéglői körmenetett tartottak Celdömölkön, melynek csak a késői, illetve korai órák vetettek véget.

— **Vásárráthelyezés.** A kereskedelmi miniszter megengedte Túrje községben minden év február 24. április 24. július 24. és szeptember 29-ére eső országos vásárok, a mennyiben a határnapok valamelyike vasárnapra vagy ünnepnapra esnek, ezentul állandóan a határnapokat közvetlenül követő hűtőköznapokon tartassanak meg.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái** Sopronban szeptember hó 5. napján d. e. 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. iparfelügyelőséghez küldendők. Szentgyörgy-utca 20.

— **Athletikai verseny.** Celdömölki tanuló-lfjúság ma d. u. 4 órakor a vásár téren Athletikai versenyt rendez, melynek sorrendje a következő: I. 100 yardos síkfutás I. előfutam: Goldring Gyula, Géfin Lajos, Ländler Jenő, Steiner Jenő. 2. előfutam: Ihsás Antal, Mustos József, Neuhauser Andor, Neuhauser Károly; II. Magasugrás: Goldring Gyula, Ländler Jenő, Mustos József, Verbóci Frigyes; III. 100 yardos síkfutás döntő; IV. Tavugrás: Ländler Jenő, Steiner Jenő, Weisz István; V. Magasugrás dobogóról: Géfin Lajos, Goldring Gyula, Ländler Jenő, Mustos József, Neuhauser Andor, Neuhauser Károly, Scheiber Ferenc; VI. 3X50 m. staféta: A) cs. Weisz Béla, Neuhauser Andor, Goldring Gyula; B) cs. Neuhauser Károly, Géfin Lajos, Mustos József; C) cs. Steiner Jenő, Scheiber Ferenc, Ländler Jenő; VII. Súlydobás: Goldring Gyula, Ihsás Antal, Lendvai Gyula, Szalai Géza; VIII. 3000 m. síkfutás: Géfin Lajos, Ländler Jenő, Mustos József, Szalai Géza, Weisz István. Utána két kombinált football csapat mérkőzése.

— **A jó termés és rossz termés.** A földművelési miniszter a minap még az eddigieit is rosszabbnak jelentette a búzatermésről. Még 34 millió méterterasz se lesz, hanem csak 33 és egy fel. Ellenben valamennyi többi gabona nemiből igen jó termésünk lesz. Több lesz mind-egyikből, mint amennyi tavaly volt. A magyarázatot a multikori jelentésből lehet venni. Abból ugyanis kitűnik, hogy az ősszel buzával bevetett területnek egy jelentékeny részéről már tavaszszal tudták a gazdák, hogy elvetélt. Ezt a területet átszántották és bevetették rozsossal, vagy árpával. Így lett a tavalyinál több az árpa és a rozs s a tavalyinál kevesebb a buza. Amiből az látszik, hogy a rossz buzatermés tulajdonképpen nem is olyan rossz. Mert egyrészt, ami termett, annak a minősége kifogástalan. Másrészt pedig, ami elmaradt, az a gabona, amely a gabonaművelésben kaptak kárpótlást. Indokolatlan tehát a rettenetes buzaár, mely már 7-8 koronával magasabb a nyílt vámtérszabályok áránál. Hogy ez az ár mennyire mesterséges, azt könnyű belátni. Tessék csak megnézni a többi gabonamű árát. A rozsot és árpát, amelyből több van, mint tavaly volt s amely mégis drágább, mint tavaly. Vagy tessék megmagyarázni, hogy a kevesebb buza címén, miért drágább a burgonya?

— **Egy fia internátus ismeretése.** A városligeti fasor kertjeire néző „villa” épületben, a főváros legszebb helyén fekszik Récey János hírneves fia internátusa, Bpest VII. Damjanich utca 30. Különös előnye ezen internátusnak, hogy közelében több kőepiskola van. A növendékek mindig állandó felügyelet és ellenőrzés alatt vannak. Szaktanárok minden tantárgyból a növendékeknek leckéiket megmagyarázzák, kikérdezik s nekik szabad idejük hasznos felhasználására utmutatást adnak. Az internátusban ezenkívül a növendékek francia, angol és német nyelvben, továbbá zenében, rajzban és festésben nyerne kiképzést. A tulajdonos kiváló pedagógus, ki 20 éven át főúri és előkelő családok gyermekeinek nevelését a legjobb sikerrel végezte. Bővebb értesítést ad és prospektust küld: az igazgatóság.

— **Egy régi francia repülőgép.** A párisi L'illustration című lap egyik munkatársa érdekes felfedezést tett. Lapjának régi kőtetéit lapozgatva és legnagyobb meglepetésére az 1843 április 8-ki számában egy fényképre akadt, amely repülőgépet ábrázolt a levegőben. Eloolvasta a kép

alá nyomtatott szövegét és ebből kiténik, hogy egy Henson nevű angol ember szerkesztette a repülőgépet, amellyel Dover mellett ugyanazon a helyen kísérletezett, ahol Blériot a földre szállt. A Matin ma érkezett számában közli a L'illustration 1843-iki képét, amely a tenger fölött a levegőben két repülőgépet tüntet fel. A szövegben közölte van a repülőgép leírása és ebből megtudjuk, hogy 50 méter hosszú és 10 méter széles szárnyai selyemből vannak és hogy a hajtógépet szénével fűtik Hensonról akkor éppen annyit írtak a lapok, mint ma Blériotról és Zepelinről, vagy Wrightról és különösen az Encyclopédie britannique között róla sokat.

— **Ne köpködjünk.** Magyarországon évente 75 ezer ember hal meg tüdővészben. A tüdővész ember terjed, hogy a tüdővész ember köpetében millió és millió bacillus lévén ha valaki, aki tüdővészben szenved, vagy az utcán a vagy a szobában, műhelyben a földre köpköd, a köpet ott megszárad, a bacilusok felkavartatnak a levegőbe és az egészséges emberek belélegzik azokat. A bacilusok a tüdőben elszaporodnak és az illető ugyancsak tüdővészbe esik. Nem lehet elég gyakran hangoztatni: ne köpködjünk a földre.

— **Pénzbőség a külföldi pénzpiacokon.** A külföldről olyan hírek érkeznek, hogy a tőzsdéken hihetetlenül olcsón jelzik a pénzt, tehát pénzbőség van. Sajnos, hazánkban nem olyan rózsásak az állapotok. Egészen bizonyos, hogy gazdáink zsebében pénzbőség nem dúl, sőt még bizonyosabb, hogy a rossz termés folytán nyomtasztó gondokkal küzdenek. A legtöbb gazda úgy igyekszik helyzetét segíteni, hogy hosszú lejáratu, törlesztéses jelzálog kölcsönt vesz fel, amelynek alig érezhető kamatja van és ezen pénzéből készíti elő a jövő évi gazdálkodást. Törlesztéses jelzálogkölcsönök gyors és előnyös lebonyolítására elsőrendű forrás: az ingatlan és Jelzálog-Forgalmi-Intézet, (tulajdonos Gurré Ferenc) Bpest, VI. Váci-körút 39. Tehát gazdáink bizalommal fordulhatnak e 20 év óta fennálló intézethez, ahol a pénzkölcsönügy folyamathatá tételére vonatkozó felvilágosítást — lapunkra való hivatkozás esetében — készséggel és díjtalanul megadják.

— **A Royal Orfeon megnyitó előadása** teljesen zsúfolt ház előtt, a legnagyobb sikerek lelkes hangulatában folyt le, annak bizonyosságul, hogy a közönség szinte türelmetlenül várta már kedves szórakozóhelyének megnyitását. A gyönyörűen átalakított és virágdiszben pompázó nézőtérrel riadó társulat kísérték a színpad pompás produkcióit. A palkovnik előtt c. idegrázóan izgalmas orosz dráma valóságos lázba ejtette a közönséget, haragú kőagásba fuladtak a Szalmaözegek és a Prohászka találmánya vidám bohóságai, a Cigányországi gyönyörű melódiait pedig a számtalan ismétlés során pedig már együtt dudolták a szereplőkkel. Szencziósi sikerük volt Keleti Juliska és Solti Hermína új kuplínak, tomboló tetszés kísérte Varjas Antal cigány zene korszak-előadást. Zerkovics és társai a népszerű zeneszerző legfőbb melódiaja és mély hatást keltek a Vénuszleányok művészi alakjai is. Elsőrangú külföldi attrakciók, ezek között a végtelenül groteszk Arrás-kettős egészíti ki a szinte káprázatosan gazdag műsort, amelynek látására a rekkelő meleg ellenére is tódul a közönség.

— **A „magyar nemzet szent temploma” Budapest.** Nagy arányú mozgalmat kezdett a „Páduai Szent Antaltól Nevezett Zuglói Kápolnaegyesület” mely a magyar nemzet Szent Antal templomának Budapestben leendő felépítését tűzte ki céljául. Hazánkban annyi tisztelője van Szent Antalnak, oly sokan fordulnak bizalommal a nagy szenthez, hogy szinte e nagy tisztelet mellett hiányzott a tiszteletére felajánlott templom. A legtöbb állam katolikusok építettek már templomot fővárosukban Szent Antal tiszteletére s azonkívül Páduában a híres Szent Antal bazilikában is egy-egy kápolnát a különböző államok katolikus híveinek nemzeti adakozásából restaurálták. A magyarországi katolikusok adományai is ide vándoroltak eddig, azonban az ezen pénzből fényesen restaurált kápolna az osztrák nemzet kápolnája nevet viseli.

Méltán megérdemelt tehát a támogatást azaz eszme, hogy a nagy Szent Antal tiszteletéhez méltóan a magyar katolikus világ filléreiből, nemzeti közadakozásból itt az ország fővárosában épüljön fel a magyar nemzet Szent Antal temploma.

A mozgalmat megindító „Páduai Szent Antaltól nevezett Zuglói Kápolnaegyesület” mely-

nek-fővédnöke Vaszary Kólos bibornok herceg primás, 5 év óta munkálkodik a siker érdekében a most a m. kir. belügyminiszteriumtól országos gyűjtésre kapott engedélyt.

— **Magyar Otthon.** Tisztelt olvasóink becses figyelmébe ajánljuk a Budapest VIII. Főherceg Sándor-utca 30. sz. alatt levő Magyar Otthont. Mérsékelt árban (már 3 kor-tól feljebb) teljes ellátást, külön bejárni, szépen butorozott szobákat lehet ott bérelni. Csoportos jelentkezőknek, utazóknak, turistáknak, hiralatnokknak, tanároknak stb. megfelelő kedvezmény. Vilányvilágítás. Tükrösszekrények

CSARNOK.

Krónika.

Minden tájáról a válnagk
Hosszánk röpit most a vonat
Orvost, professzort, százat, ezret
S hasonló nagy tudósokat.
Egy hétig itt lesznek közöttünk.
Less céció és less dáridó,
Megtapasztalnak nálunk mindent,
A mit orvosnak tudni jó.

Itt-ott egy kis tanácskozás lesz,
Legfőképpen gyakorlati.
Demonstrálják, hogy kell az embert
Gulyás hussá aprítani.
Hogy kell kivenni a veséjét,
A máját és a vakbélét,
Hogy kell a lábát amputálni
S kezelni beteg tüdejét.

Hogy kell szérummal oltogatni,
Es az agyát lékelni meg,
Hogy kell a gyomrát gyömoszőlni,
Ha elreztültek a belek.
Vén testbe, elfáradt tagokba,
Hogy plántálni új erőt
Hogy kell a csipeszt belerakni
A sebbe a varrás előtt

De mit nekünk sok tarka mütét,
Mely könnyű gyógyulást keres,
Gyógyítsák meg a mi bajunkat,
Amely inkább évtizedes.
Legyen nálunk mindegyik abban
Tapasztalt, bölcs tanácsadó,
Hogy régi korunk: az aduittébb
— Zsebrak, miként gyógyítható! ?

Fenő.

1909. EL. 28/1. szám

Árlejtési hirdetés.

A celdömölki kir. járásbírószág hivatal és fogház helyiségeinek fűtéséhez 1910 évre szükségelendő körülbelül 76.3 kmtr. tűzfűtőanyag szállítása iránt az árlejtést ezzel elrendelem, ennek megtartására határidőül 1909 évi szept. hó 19. (hétfő) napjának d. e. 12. 10 óráját ezen kir. járásbírószág hivatalos helyiségébe kitűzöm.

Felhivatnak mindazok, kik a szükségelendő famennyiség szállítására válnakozni óhajtanak, a fenti helyen és időben megjelenjenek, hol is az árlejtési feltételeket a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

Kelt Celdömölk, 1909 augusztus 22.

A celdömölki kir. bírószág.

BARTHA ELEMÉR kir. bíró.

Hirdetmény.

Celldömölkön a Gönye féle vendég fogadó haszonbérbe kiadó. Van benne ivó szoba, étterem, fogadónak 2 szobas lakás, istálló, sütés szoba, konyha kamara tágas pince, kuglizó és nyári mulató árnyas kert.

Értekezni lehet
őzv. Gönye Jánosnéval
a házban.

Kiadó üzlethelyiség.

Celldömölkön, a Fő tér legforgalmasabb helyén. Járásbírószáz. és adóhivatal a há-

bérbeadó egy üzlethelyiség Bővebbet.

Szágán János
könyvkereskedésében
CELLDÖMÖLK.

Lohr Mária

exzelőtti Kronfuss
csipke-, vegytisztító és kelmefestő
Budapest, VIII. Baross-utca 85.

Fiókok:

IV., Eskü-ut 6. (Klo- tild palota.)	V., Harmincad-n. 4.
VI., Andrassy-u. 16.	VIII József-körn. 2.
VI., Teréz-körn. 39.	IX., Calvin-tér 9 sz.

Vidéki megbízások gyorsan és gondosan teljesítettek.

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyított hírszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult károsítvánál, eszénel és meghűlésekkel, bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítások miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel csomagolva. Ara üvegekben

gyógyszerésznél, Budapest.
**Dr. Richter gyógyszerifára az „Arany oroszlánhoz”,
Frágában, Elisabethstrasse 8. szám.
Mindennapi szétküldés.**

Építési iroda.

Tisztelettel van szerencsénk a m. t. építető közönség b. tervezésére hozni, hogy **Celldömölkön a Sági-utca 99. sz. alatt (Merkly Ede-féle ház)**

építési irodát és vállalatot létesítettünk.

Elvállaljuk mindennemű gazdasági épületek és bérházak tudomását a legkényesebb izlések megfelelőleg a legmodernebb kivitelben; úgyszintén ezeknek természetben való kivételét, valamint a munkák építést csatornázások, alakilások és tatarozási munkái a. elkészítését a legjutányosabb árban.

A készitendő munkálatok szakszerű és pontos kivitelben az építést terén eltöltött hosszas gyakorlatainak kezeskednek, — egyedüli főtörökvéstünk oda fog irányulni, hogy a n. é. építető közönség kényesebb igényeinek is megfelelhesünk.

A. m. t. építető közönség szíves partogását kerve maradtunk

kiváló tisztelettel

Horváth Testvérek

kőműves mester építési vállalkozók

Sági-utca.

Hirdetések

jutányos áron vesz fel a kiadóhivatal,

Kemenesaljai közgazdasági Hitelbank r. t.

áruosztálya Celldömölk

a Magyar kir. államvasutak gépgyáranak úgy a Ganz és Tsa részv. társ. motorosztályának kerületi képviselése és mintaraktára.

Fioktelepek: Murászombaton, Sárváron, Veszprémben, Csornán, Dombóváron, Sopronban, és Zalaegerszegben.

Mindennemű gazdasági gépek és szükségleti cikkek raktára.

Állandó nagy raktár műtrágya, műtárgmány, zsák, ponyva, olaj, kenőcs, kötélneműek és mindenféle gazdasági cikkekből.

Saját erdekeiben

csak BOHN-féle

nagykikindai és zombolyai cserepet fogadjon el és utasítson vissza más silány minőségű cserepet, mert

csak a B O H N-féle

cserep jutányos, szép és szakszerű fedőanyag. Tessék mintát és árjegyzéket kérni.

Bohn-cserepgyár Zombolya.